

POSUDEK

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Zuzana Schubertová

Název práce: Autonomie vůle v soukromém právu

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila velmi aktuální a diskutované téma zejména s ohledem na změny zamýšlené Novým občanským zákoníkem (dále NOZ), které lze v tomto kontextu označit bez nadsázky za změny revolučního charakteru. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i nedávno proběhlá diskuse v odborných periodikách (Právní rozhledy, Bulletin advokacie a jiné). Autorka v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu sice zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analytický a komparativní přístup, který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěla k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autorka prokázala schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevila znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a její závěry patřičně komentuje.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (58 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do dvou částí, kdy první z nich usiluje o stručnou základní charakteristiku autonomie vůle jako základní zásady v soukromém právu z obecného pohledu a plní spíše roli metodologicko-propedeutickou (zejm. kritéria posuzování a ústavněprávní limity autonomie vůle). Druhá část je pak věnována uplatnění zásady autonomie vůle v jednotlivých odvětvích soukromého práva, zejména je zkoumána autonomie vlastnická, smluvní a testovací. Za vhodné považují zařazení zvláštní kapitoly o uplatnění autonomie vůle v právu rodinném a manželském.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje příslušné relevantní tituly naší nauky. Poněkud podceňena je práce se zahraniční literaturou. Lze rozhodně ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české i zahraniční doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší judikatury (NS, ÚS). Zvláště přínosné se to ukázalo v oblasti rodinného práva, kde autorka dokázala předestřít názory představitelů české civilistiky i familiaristiky (Švestka, Hurdík,

Eliáš, Králíčková). Postrádám zde nicméně alespoň zmínky o dalších relevantních autorech, jako jsou Radvanová, Hendrychová-Zuklínová či Hrušáková.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. V práci se jen zřídkavě objeví překlep (str. 20 – správně je „vivre libre ou mourir“.)

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Pracuje s relevantní českou judikaturou a rozebírá možnosti a limity zákonné úpravy stávající, NOZ i de lege ferenda. V souvislosti s etikou Immanuela Kanta autorka hovoří o problému heteronomie vůle, který odporuje principu autonomie vůle i principům mravnosti. Mohla by se blíže zamyslet, co z toho plyne pro dnešní dobu překotného legislativního vývoje, a tak aktualizovat některé svá tvrzení, např. se souvztažností k NOZ (str. 21). Kvituji zařazení kapitoly 4.4.3 a pojednání o limitech autonomie vůle a problematice jmen a příjmení (kupř. přechylování ženských jmen), což je v současné době aktuální téma celospolečenské diskuse. Zde se s autorkou plně ztotožňuji v hodnocení rizik a úskalí, které by eventuální nepřechylování příjmení s sebou neslo. Lze ocenit, že se autorka zevrubněji zamýšlí nad úpravou v NOZ, přičemž dospívá k závěru, že jde o úpravu důslednější a logičtější obsahující řešení řady partikularismů, které až dosud legislativně řešeny nebyly. Při ústní obhajobě by se mohla více zamyslet v obecné rovině nad principem autonomie vůle v dědickém právu tak, jak je uplatněn v NOZ s ohledem na řešení kolize dvou uplatňovaných zásad (individualizace a familiarizace).

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorčiny výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky soukromého práva, jakož i souvisejících ústavních a lidskoprávních otázek, veřejnoprávních předpisů (kupř. matrikové předpisy) a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech právního řádu a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorčinu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně i příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením **výborně**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: výborně.

Datum: 2. 1. 2013

Podpis oponenta diplomové práce:

